

Masarykova univerzita v Brně
Fakulta informatiky
Katedra vizuální informatiky
Ateliér grafického designu a multimédií

FOTOGRAFIE III

VV045

Návrh cvičení na školní rok 2021-22

Vypracoval: Mgr. Jiří Víšek
v Brně 1. 10. 2006,
pro nový školní rok upraveno
1. 10. 2006, 25. 8. 2007, 3. 3. 2012,
20. 5. 2015 , 20.2. 2020 a 28. 9. 2021

Organizační připomínky:

Konzultační hodiny: pátek 14.30 – 16.30 podle dohody
Výuka Fotografie III: středa 18.00 – 19.50 a 20.00 – 21.50
Můj mobil: 734 826 550

Odevzdávají se nejméně tři cvičení.

Prakticky se provedou s celou skupinou ukázky cvičení 11, 12 a 14:
Cvičení 13 Volná tvorba po dohodě se zájemci
Cvičení 15 Živá fotografie III po dohodě se zájemci

Při výběru snímků upřednostňuji dosud nerealizovaný invenční přístup. Uložíte práci do odevzdávány, kde vytvoříte složku se svým jménem a další podsložky budou obsahovat jednotlivá cvičení. Název odevzdávané složky bude obsahovat číslo snímku, zkratku předmětu, rok a jméno bez diakritiky. Například: 01_F3_21_Jedlickova_Barbora. Jednotlivé snímky nemusíte popisovat, cvičení se od sebe dostatečně liší. U ateliérových cvičení odevzdáte pět snímků, po konzultaci si vyberu dva snímky. U Živé fotografie odevzdáte 10 snímků, kde bude krátký text ve formátu pdf vysvětlující fotografovanou událost. Za splněnou práci na konci semestru považuji tři ateliérová cvičení po dvou snímcích, nebo místo jednoho ateliérového cvičení 10 neupravených snímků z tématu 05 Živá fotografie. Také můžete odevzdat dvě ateliérová cvičení a Volnou tvorbu na rozsahu se předem dohodneme. Ve složce budou snímky v původní velikosti ve formátu JPG pro tisk případné výstavy. Konzultace před odevzdáním probíhá průběžně během výuky v ateliéru. Páteční fotografování a konzultace po dohodě.

Seznam cvičení:

11 Portrét

- 11 01 Portrét spodním bodovým světlem
- 11 02 Portrét deštníkem a kontinuálním světlem
- 11 03 Portrét dvěma zadními příčnými světly
- 11 04 Portrét bočním světlem s komínkem
- 11 05 Portrét směrově rozptýleným a doplňkovým světlem
- 11 06 Portrét se zadním efekto­vým světlem
- 11 07 Portrét třemi světly
- 11 08 Dvojportrét horním velkoplošným světlem
- 11 09 Podexpozice a přeexpozice u portré­tu
- 11 10 Výrazné detaily hlavy

12 Autoportrét

- 12 01 V ateliéru s vlastní volbou světelné konstrukce
- 12 02 V interiéru bez úpravy světla v daném prostoru

13 Osobní tvorba

- 13 01 Výtvarná fotografie
- 13 02 Ilustrace k textu

14 Figura v ateliéru

- 14 01 Studie ruky
- 14 02 Figura stojící sedící a ležící

15 Živá fotografie III

- 15 01 Medailon osobnosti
- 15 02 Privát, koleje
- 15 03 Komunita, sociální skupina
- 15 04 Lokalita města nebo malé osady
- 15 05 Koncert, divadlo

11 Portrét

11 01 Portrét spodním bodovým světlem

Tato hororová efektní světelná konstrukce vytváří nepřírozeně obrácené ostré stíny docílíme toho umístěním zábleskové extenze se základním reflektorem o průměru 20 cm metr pod portrétovaného. Šedé pozadí by mělo být v podexpozici – 3EV.

Přístroje:

Školní digitální zrcadlovka, vlastní přístroje, základní, nebo portrétní objektiv. Stativ.

Světlo:

Záblesková extenze s komínkem, nebo se základním reflektorem.

Odevzdává se:

Pět fotografií 300 dpi, JPG formát do odevzdáárny podle pokynů.

11 02 Portrét deštníkem a kontinuálním světlem

Toto cvičení patří k řadě portrétů směřově rozptýleným světlem, kde světelná konstrukce není tak nákladná ve srovnání se zábleskovými extenzemi a softboxy. Bílý

odrazný deštník a kontinuální halogenové světlo můžeme sestavit i doma. Je třeba zvolit tak vysoké ISO /400/, abychom při cloně 4 dosáhli expoziční čas 1/60 sekundy.

Přístroje:

Školní digitální zrcadlovka, vlastní přístroje, základní, nebo portrétní objektiv. Stativ.

.

Světlo:

Stativ na světlo, halogenová lampa 300W, bílý deštník o průměru alespoň 80 cm.

Odevzdává se:

Pět fotografií 300 dpi, JPG formát do odevzdáárny podle pokynů.

11 03 Portrét dvěma zadními příčnými světly

U tohoto cvičení jde o podobný efekt jako u použití spodního bodového světla. Světla jsou umístěna vzadu vlevo a vpravo za figurou a vytvářejí lesky na bocích tváře. Mohou se použít základní reflektory, nebo menší softboxy, je důležité odstínit zadní

světla paravány, protože světlo nesmí dopadat do objektivu. V malé šedémístnosti ateliéru stačí použít neosvětlené bílé pozadí, kde odražené světlo od dvou reflektorů vytvoří středně až tmavošedou tonalitu za osvětlenou hlavou.

Přístroje:

Školní digitální zrcadlovka, vlastní přístroje, základní, nebo portrétní objektiv. Stativ.

Světlo:

Zadní dvě zábleskové extenze se softboxy 30 x 60 cm Paravány zastiňující objektiv kamery před protisvětlem.

Odevzdává se:

Pět fotografií 300 dpi, JPG formát do odevzdáárny podle pokynů.

11 04 Portrét bočním světlem s komínkem

U většiny portrétních cvičení kontrolujeme kresbu i ve stínech. V tomto případě jde o nulovou černou na odvrácené straně od světla. V malých ateliérech, nebo v místnostech s bílými stěnami dochází k odrazu bočního světla a celkový kontrast je malý. V případě použití komínku u hlavního bočního světla ve vzdálenosti 1 m světelný kužel dopadá jen

na polopostavu a ne na protější stěnu. Rozdíl mezi osvětlenou a neosvětlenou částí hlavy je v dostatečném rozsahu 4 EV mezi expoziční hodnotou a nejhlubší černou. Bílé pozadí je nasvětlené dvěma světelnými zdroji v hodnotě **-0,5 EV** proti naměřené expoziční hodnotě hlavního světla. Měřeno na bílý papír na osvětlené části hlavy, hodnota je porovnána s hodnotou na bílém pozadí. Hlava se natáčí od levého profilu, ánfasu, až po pravý profil s mezipolohami.

Přístroje:

Školní digitální zrcadlovka, vlastní přístroje, základní, nebo portrétní objektiv. Stativ a jasoměr.

Světlo:

Záblesková extenze s komínkem, boční levé světlo, dvě zábleskové extenze na bílé pozadí se softboxy 30 x 90 cm.

Odevzdává se:

Pět fotografií 300 dpi, JPG formát do odevzdáárny podle pokynů.

11 05 Portrét směrově rozptýleným a doplňkovým světlem

U portrétu kde použijeme hlavní světelný zdroj zábleskovou extenzi se stříbrným deštníkem, nebo softbox, bez rozptylného plátna, kde střed kryjeme černým kruhem, nebo zvolíme rovnou světelný zdroj, který se nazývá slunce, získáme naturalističtější výsledek, než při použití běžného softboxu. Je nutné kontrolovat hloubku stínů a pomocí doplňkového světla s velkým softboxem 100 x 100 cm docílit poměru hlavního

světla a stínu maximálně 1 : $\frac{1}{4}$. To znamená, že stíny budou -2 EV. Hlavní světlo je dominantní a vedlejší pouze snižuje rozsah jasů. Varianty získáme nejen natáčením hlavy, ale i změnou poměru intenzity doplňkového světla k hlavnímu, které neměníme.

Přístroje:

Školní digitální zrcadlovka, vlastní přístroje, základní, nebo portrétní objektiv. Stativ

Světlo:

Zábleskové extenze s nastavci podle zadání.

Odevzdává se:

Pět fotografií 300 dpi, JPG formát do odevzdáárny podle pokynů.